

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Angelum nullas species accipere à rebus communis, & verior sententia
est. cap. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

nere obiecti possunt esse supernaturalis ordinis. Et enim multa futura ex libertate arbitrij sunt entia naturalia in genere rei: & tamen in genere obiecti sunt supernaturalia, ita ut, quatenus futura, non cognoscantur ab Angelis naturaliter: neque illorum species naturalis ordinis angelis infundi possint: alioquin non esset causa, ob quam tales species illis non essent ab initio creationis concessæ.

DISPUTATIO CCL.

An accipiat angelus species à rebus.

Opinio Scoti, & aliorum, cap. 1.

Angelum nullas species accipere à rebus, communis, & verior sententia adstruit, cap. 2.

Quo pacto has species Angelus habeat ab initio ingenitus, cap. 3.

CAPVT I.

Opinio Scoti, & aliorum.

INTER eos, qui intellectui Angelico species concedunt, ut ipsis instructus intelligere possit, dissensio est de modo, quo tales species Angelo conueniunt. Prior opinio est eorum, qui docent, eodem modo Angelum accipere species à rebus, sicut noster intellectus à sensibus eas abstrahit. Ita affirmat Scotus in 2. dist. 3. q. 11. præsertim. §. Resp. Ricar. artic. 6. q. 1. Maior q. 7. Bassolis q. 4. ar. 2. & 3. Marfilus in 2. q. 7. art. 1. 2. p. 1. conclusiones 5. 8. & 9. & Alexand. 2. p. q. 2. 4. memb. 2. & 3. ex quibus Alexand. nulla facta distinctione asserit, omnes species angelis à rebus esse acceptas, & nullas infusas ab initio creationis: loquitur autem de speciebus rerum spiritualium in memb. 2. de speciebus autem rerum materialium in memb. 3. Ceteri vero auctores dicunt, rerum incorruptibilium, & universalium species esse Angelo ab initio suæ creationis ingenuitas, rerum autem singularium, & corruptibilium esse à rebus ipsis postea derivatas: intelligunt autem meo iudicio, species earum solum rerum incorruptibilium, quæ ab initio cum ipsis angelis creatæ fuerunt, ipsis ingenuitas fuisse à principio suæ creationis: at vero rerum incorruptibilium, ut animarum, quæ post ipsos Angelos futura erant eodem modo ab ipsis rebus decursu temporis esse acceptas, sicut ab alijs rebus corruptibilibus: namque in eorum sententia idem omnino sequeretur absurdum, si rerum futurarum incorruptibilium species ab initio angeli habuissent, nempe res aliquas futuras recte ab ipsis cognosci.

Probant igitur, species rerum singularium nondum angelis præsentium, à rebus ipsis desumi; quia alioqui si queretur, omnia futura etiam contingentia ab Angelo cognosci, antequam sint, si ab initio secundum esse species omnium illorum habuissent: hac ratione prædicti Doctores videntur, excepto Scoto, qui asserit, potuisse quidem angelos habere species omnium rerum singularium, & futurarum contingentium, nihilominus non cognoscere futura contingentia, quia per illas species Angelis non cognoscere connexionem actualis existentie cum tali re. Ipse igitur alia ratione vtitur nimirum, quia essent infinite species in angelo, si omnium futurorum spec-

Vasquez in 1. part. tom. II.

cies ab initio haberet, eo quod futura contingentia infinita sunt: existimat enim, ut inferius videbimus, non posse esse unam speciem, quæ plura repræsentet, sed singulatum rerum & operationum singulas quoque species esse assignandas.

Duo tamen addit Scotus: unum est, si Angelus non haberet aliquas species ingenuitas ab initio singulas accipere posset à rebus, in quo alij auctores ab Scoto non dissentirent: nam si aliquas accipere posset, cur etiam omnes non posset? Dicit tamen de facto Deum aliquas species Angelis infudisse: ut ipsum ornatum & perfectum crearet: id quod expresse cum Scoto notantur Bassolis, & Maior locis allegatis; alterum est, etiam si Angelus haberet species rerum singularium futurarum ad notitiam tamen intuitivam aliquid à rebus acciperet: id ipsum docuit Maior loco citato: existimant enim, notitiam intuitivam non fieri per solam speciem & conceptum proprium rei, sed esse notitiam rei ut actu existentis, & præsentis, ac proinde ad illam non sufficere speciem propriam rei antea infusam, nisi tunc aliquid angelus à rebus accipiat. Consentit etiam Gabr. in 2. q. prologi ar. 2. notatione 2. ex doctrina Ocam.

Verum Scotus in hoc non omnino cum alijs convenit. Alij enim docent Angelum accipere species intelligibiles à rebus, quibus postea eliciat intellectionem: Scotus vero asserit, angelos accipere notitiam ipsam intuitivam à rebus ita, ut intellectus cum re ipsa singulari præsentem producat cognitionem intuitivam ipsius, quantum ex hac noticia (ut ait Scotus) relinquatur species ad notitiam abstractivam, hoc est, ad notitiam rei non existentis, aut sine existentia consideratæ. Ita docuit quæst. 10. §. Ad questionem circa finem illius. Quomodo vero Scotus differat à Gabriele, Ocamo, & Gregorio, diximus præced. disputat. cap. 1. illi enim nullam speciem in angelo esse concedunt: Scotus autem plures esse dicit, & solam notitiam intuitivam à rebus accipit: quare non recte videtur Caietanus Scoti sententiam retulisse infra q. 57. art. 2. Pro hac opinione adduci solet August. 12. de Trinit. cap. 7. ait enim Deum non videre ad tempus, nec aliquid novi fieri in eis visione, cum aliquid in tempore noviter fit, sicut (inquit) inde efficiuntur sensus vel carnales animalium & hominum, vel caelestes Angelorum. Huic tamen testimonio primum respondemus, mirum non esse, si huius sententiae fuerit August. qui ut vidimus disputat. 179. cap. 2. non dubitavit asserere, Angelos corporeos esse. Qui vero docent esse spirituales, ut Scotus affirmat, negare debent ipsos aliquid posse pati à corpore. Deinde dico, illud intelligi posse non quia Angelus immutetur à re præsentem, ut ab efficiente sed quia non intelligit futura, donec præsentia sint, ut disp. 106. & 107. ostendimus.

CAPVT II.

Angelum nullas species accipere à rebus, communis & verior sententia adstruit.

Sententia communis amplectenda nobis est, quæ docet, angelum nullas species sumere à rebus ipsis, quam tradiderunt Sanctus Thomas, Caiet. & alij Thomistæ in hoc art. idemque S. Th. 1. 2. q. 5. art. 2. & Ferrar. ibid. Albertus in 2. part. summa tractatu 1. q. 14. memb. 3. artic. 2. 1. part. articuli. Albert. & ad primum, & lib. de quatuor coelis 1. parte quæst.

Tr 2

3. artic.

Thomas
de Argem.
Bonauent.
Capreol.
Aegid.

Hierma.
Henri.

5.

Ratio pro
hac opinio-
ne efficax.

5. artic. 12. Thomas de Argem. in 2. dist. 3. quest. 2. art. 4. 2. parte conclusionis 1. & 2. Bonauent. 2. parte dist. 1. art. 2. q. 1. Capreol. quest. 2. art. 1. conclus. 3. & 4. Aegidius 2. parte quest. 2. art. 1. in resolutione 2. dub. & art. 2. Henricus quest. 4. art. 3. cum quibus convenit Henricus loco allegato in precedenti disputat. quamvis enim dicat, Angelum intelligere res omnes non per varias species, sed per unum habitum, tamen illum docet non esse à rebus adquisitionem, sed cum Angelo simul creatum. Omittis vero pluribus alijs, hac unica ratione, hæc sententia probatur, & refutatur opposita.

Si Angelus species à rebus presentibus acciperet, uno ex tribus modis fieri deberet, aut enim solæ res presentes deberent esse causa integra & perfecta specierum in intellectu angelico, aut ipsæ res cum intellectu deberent concurrere ad producendas species, ita ut res essent causæ, quas vocant parciales; aut denique solus intellectus angelicus deberet esse causa specierum: sed nullo ex his modis fieri id potest: ergo non est afferendum, Angelum species accipere à rebus. Primo res ipsæ extra intellectum existentes non possunt esse tota & integra causa: tum quia si sint res materiales quia materiale & corporeum in spirituale, quod nobilius est, agere nequit; nihil enim corporeum virtute sua producere potest formam spirituales, cuius solum capax est angelus, & substantia spiritualis: tum etiam quia etsi res ipsæ & obiecta sint spiritualia, hoc modo species procedere nequeunt: quia, ut disputatione 217. ostendimus, angelus sua virtute solum potest imprimere motum secundum locum corporibus: at qualitatem aliquam producere certe non valet: ergo nec speciem sui in alio Angelo.

Secundo res ipsæ & obiecta non possunt species producere ut causa partialis. Nam vel essent hoc modo causa specierum propria virtute, vel tanquam instrumenta eleuata à virtute intellectus angelici: non propria virtute, ob rationem superius factam. Non ut instrumenta: nam quamuis dicamus phantasma materiale, & corporeum esse in nobis instrumentum ad producendas species in nostro intellectu, idem non debemus asserere de rebus, quæ sunt extra intellectum Angelicum collatis cum ipso. Phantasma enim, quia nobis coniunctum est, potest naturaliter eleuari à nostro intellectu agente per ordinationem quandam naturalem, quæ sub illo constituitur hoc ipso, quod coniunctum est: at res separata quo pacto possent ut instrumenta ab intellectu angelico eleuari, cum etiam respectu Dei satis difficilis sit talis eleuatio rerum ad superiores effectus producendos? At idem, quod quæ ratione possent assumi ut instrumenta ad producendas species intelligentes, sicut voluit Scotus. Frustra igitur prius assumerentur ad producendas species, quam intelligentes ipsas.

Tertio, produci non potest species efficacitate & virtute solius intellectus absque cooperatione aliqua rerum & obiectorum; quia eadem ratione dicere posset aliquis presentibus rebus & obiectis fieri cognitionem, nec opus esse speciei impressæ, quæ reddatur intellectus potens in actu primo. Tum etiam ut intellectus agens, qui est ex se potentia communis & indifferens determinaretur ad productionem huius, vel alterius spe-

ciei, indigeret alia causa particulari, cui instrumentum, à quo determinaretur, ergo ex se non magis abstraheret hanc speciem quam illum causam autem particularem aut instrumentum non haberet, ut supponimus: ergo sola virtute illius abstrahi nequeunt species intelligentes. Dices determinaretur à rebus ipsis tanquam ab obiecto semantia. Hoc certe est impossibile. Nam quamvis efficiens aliquod determinaretur à subiecto & materia, circa quam operatur, ratione cuius variis effectus producit, & facultas cognoscens ad obiectum, quod cognoscit, determinari etiam posset à rebus, ut à materia, quia non operatur aliquod circa illas, neque ut ab obiecto, quia non sunt obiectum illius, ergo neque hoc modo ab illis determinari potest. Hac ratione probatur, angelum non posse accipere species à rebus, ac proinde non esse in angelo intellectum agentem. Nam si quæ ratione deberet esse, maxime ad specierum productionem, ad nullum enim alium effectum necessarius est, ut disput. 198. ostendimus.

Ex dictis etiam consequitur, falsam esse sententiam Gabrielis, & Gregorij, Ocam & Ballolæ afferentium, res ipsas extra intellectum angelicum existentes esse causam efficientem cognitionis, præsertim intuitivæ, quam angelus habet de ipsis. Eodem modo colligitur, falsum esse id, quod ait Scotus, notitiam videlicet intuitivam rerum singularium proxime esse ab obiecto, si intelligatur eo esse ut ab efficiente. Quod si intelligatur esse ab obiecto per modum causæ formalis speciem tributis & terminantis cognitionem, idem dicere debebat de omni cognitione: quare non esset hoc peculiare in intuitiva.

Demum etiam falsum existimo, quod asserit Scotus, etiam si Angelus futura cognoscere, & per proprias species, & conceptum secundum propriam existentiam tali tempore futuram, nihil minus ipsis iam presentibus eorum notitiam mutandam, ut quæ erat abstractiva, fieret intuitiva, eamque à rebus ipsis derivandam. Certe enim, abstractivam & intuitivam notitiam differre secundum substantiam. Definuit autem intuitivam quodlibet, 3. artic. 2. circa secundum quantum, & in 2. dist. 3. q. 9. in ordine quæ incipit, Secundo, quæ 9. Ad quæst. igitur, ut existentis actu & presentis quem sequitur Gabriel quest. 1. prologi art. 2. notat: hoc igitur falsum existimo, nam si semel angelus haberet propriam cognitionem futurorum pro tali tempore, nunquam aliquid ex ipsorum presentia in cognitione immutaretur, ideo est, quia non habebatur prius propria aliqua notitia illarum, ut futuræ erant. Quod si talis haberetur, certe presentia rei nihil mutaret, sicut diximus supra disp. 64. cap. 4. de oculo qui videret in absentia obiecti, ut fieri posset: quare recte notavit Maior in 1. dist. 3. q. 10. fieri posse à Deo intuitivam notitiam rerum futurarum, antequam sint presentes. Cum vero dicit in eadem dist. q. 7. in probatione, conclusionis aliquid mutari in cognoscere, quam habebat angelus prius, quando iam rem sequebatur, adeo asserit, quia existimas, nunc Angelum non habere propriam notitiam futurorum antequam fiat.